

Bijlage 2: Overzicht van de acties uit het Techniekpact zoals vastgesteld in de LRT van 2 juli 2013

Actie		werkgevers	werknemers	onderwijsraden	regio's	rijk	looptijd (geel) mijlpaal/gereed (groen)																
							Betrokken partijen						'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20			
Ambitie 1: Jong geleerd, oud gedaan																							
1	WenT op alle basisscholen	wg	wn	po	regio's	ocw																	
a	Opdracht SLO ontwikkeling leerlijn WenT			po vo	regio's	ocw																	
b	Instrumenten leerprestaties op WenT			po vo		ocw																	
c	Periodieke peilingen Onderwijsinspectie			po		ocw																	
2	Meerjarenplan WenT in het po			po		ocw																	
3	a Toename havo en vwo profielkeuze			vo		ocw																	
b	Invoeren vernieuwde bètavakken			vo		ocw																	
4	Uitbreiding goede pss-en in VO	wg		po vo mbo	regio's	ocw																	
5	a Verhogen profielkeuze vmbo			vo		ocw																	
b	Modernisering beroepsgerichte examenprogramma's			vo		ocw																	
c	Loopbaanoriëntatie onderdeel vmbo-curriculum	wg	wn	vo		ocw																	
6	a Doorgaande leerlijn vmbo-mbo	wg		vo mbo	regio's	ocw																	
b	Ontwikkeling Vakmanschaps- en Technologieroute	wg		vo mbo	regio's	ocw																	
c	Experimenten Vakmanschaps- en Technologieroute	wg		vo mbo	regio's	ocw																	
7	a Ondersteuning scholen (po, vo en mbo) bij WenT vanuit bedrijven	wg	wn	po vo mbo	regio's	ocw ez																	
b	Digitaal loket voor scholen "techniekonderwijs.nl".	wg	wn	po vo mbo	regio's	ocw ez																	
c	Aansluiting HBO en WO op digitaal loket	wg		hbo wo		ocw ez																	
d	Gezamenlijke beeldbank	wg	wn	alle																			
Ambitie 2: Deskundige docenten voor inspirerend techniekonderwijs																							
8	a Meer universitair opgeleide docenten in VO			po vo ho		ocw																	
b	WenT in curriculum pabo's			ho wo	regio's	ocw																	
c	Ontwikkeling scholingsaanbod zittende PO-docenten			po		ocw																	
d	Verhogen deelnemers Eerst de Klas	wg		vo		ocw																	
e	Opleiden 1500 Onderwijsstrainees.			vo ho		ocw																	
9	Nascholing zittende PO-leraren in competenties WenT			po		ocw																	
10	a Invoer educatieve minor beroepsonderwijs in hbo			hbo		ocw																	
b	Ontwikkeling bedrijfsstages ism lerarenopleidingen	wg	wn	ho wo		ocw																	
c	Bijscholing techniekdocenten door stages	wg	wn	alle		ocw																	
d	Afstudeerrichting beroepsonderwijs (vmbo en mbo)			vo mbo		ocw																	
11	Verbetering zij-instroomtraject technische vakkrachten	wg	wn	mbo		ocw																	
Ambitie 3: Leren in de techniek																							
12	a Investeringsfonds Rijk en Regio voor PPS in mbo	wg		mbo	regio's	ocw																	
b	Investering in pps in het hbo	wg		hbo	regio's	ocw																	
13	Belemmeringen PPS in beroepsonderwijs wegnemen	wg	wn	mbo hbo	regio's	ocw																	
14	Bekostiging mbo-techniekopleidingen			mbo		ocw																	
15	Macrodoelmatigheid mbo			vo mbo hbo	regio's	ocw																	
16	Studiebijsluiters voor het mbo	wg	wn	mbo		ocw																	
17	a Stage- of leerwerkplaats voor elke beroepsopleiding-student	wg	wn	mbo hbo	regio's	ocw szw																	
b	Omvorming fiscale VWA	wg	wn	mbo ho		ocw																	
c	Inzet OenO-fondsen	wg	wn			ocw szw																	
d	Experimenteren alternatieve BOL/BBL-route	wg	wn	mbo		ocw																	
18	Reductie aantal bacheloropleidingen techniek hbo	wg		hbo		ocw																	
19	Versoepeling internationaal talent	wg	wn	ho	regio's	ocw, szw ez																	
20	a Compensatie tweejarige master en sociaal leenstelsel.	wg		ho		ocw																	
b	1.000 HO-studiebeurzen topsectoren.	wg		ho	regio's	ez																	
Ambitie 4: mensen voor de techniek behouden																							
21	a Regeling cofinanciering sectorplannen techniek	wg	wn		regio's	szw																	
b	Sectorplannen techniek	wg	wn	mbo ho nrtto	regio's	szw																	
22	Scholing met behoud van uitkering	wg	wn			szw																	
Regionale uitvoering																							
23	Uitvoering van de regionale Techniekpacten	wg	wn	alle	regio's	ez																	

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
Ambitie 1: Jong geleerd, oud gedaan			
1	a	Structureel Wetenschap en Technologie onderwijs op alle basisscholen: b. Opdracht OCW aan SLO voor ontwikkeling leerlijn W&T met betrokkenheid bedrijfsleven. c. Ontwikkelen instrumenten leerprestaties op wetenschap en technologie d. Periodieke peilingen Onderwijsinspectie	OCW OCW heeft de opdracht gegeven aan het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling (SLO) voor de ontwikkeling van de leerlijn wetenschap en technologie. SLO zal eind december een eerste skelet van de leerlijnen opleveren. Vanaf 2014 is voorzien in de aanpassing van beschrijvingsmodellen en advies over borging, opschaling en implementatie van de ontwikkelde leerlijnen. De opdracht aan SLO is driedelig: 1. inzichtelijk maken hoe per leergebied aan generieke vaardigheden gewerkt kan worden; 2. ontwikkelen integrale leerlijn wetenschap en technologie, hierbij wordt aangesloten bij de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor taal, rekenen; 3. bezien op welke wijze scholen en schoolbesturen ondersteund kunnen worden bij de verdere integratie van vakken. Dit voorkomt overladenheid in het programma. In de zomer van 2013 start SLO met de inventarisatie van de expertise toetsings- en evaluatie-instrumenten. In het schooljaar 2014 start de Onderwijsinspectie met de andere aanpak voor periodieke peilingen. Eind 2013 komt de Onderwijsinspectie met een plan van aanpak. Monitoring/mijlpalen: • juli 2013: SLO gestart • dec. 2013: skelet leerlijnen Oriëntatie op jezelf en de wereld gereed. • jan-juni 2014: Gedetailleerde uitwerking leerlijnen OJW-W&T met aandacht voor taal en rekenen • juni-dec. 2014: ontwikkelen handreikingen, analyseren bestaand onderwijsleermateriaal m.b.t. W&T en ontwikkelen voorbeeldesleermateriaal OJW-W&T met taal en rekenen
2		Ontwikkelen strategisch meerjarenplan Wetenschap en Technologie	PO-raad De PO-Raad benut de visie op wetenschap & technologie bij het opstellen van haar strategisch meerjarenplan. ¹ Dit plan dient als inspiratie- en oriëntatiebron voor de meerjarenplannen van de basisscholen. Op basis van deze visie richten de basisscholen hun verantwoording in naar ouders, de Inspectie en schoolomgeving. Zoals bekrachtigd tijdens de ALV van 7 juni 2013 zal via netwerk- en regiobijeenkomsten najaar 2013 worden gebouwd aan het strategisch meerjarenplan van de PO-Raad, opdat deze eind 2013 kan worden vastgesteld. De W&T visie zal hierbij worden benut. Aandachtspunt: de voortgang van ontwikkeling van het strategisch meerjarenplan is ook afhankelijk van het sluiten van het nationaal onderwijsakkoord.

¹ Advies verkenningcommissie Wetenschap en Techniek in het Primair Onderwijs (2013)

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
3	a	Bevorderen toename havo- en vwo-leerlingen voor bètatechnisch profielkeuze	VO-raad Via "School aan Zet" - uitgevoerd door het PBT - worden scholen ondersteund bij het verwezenlijken van de doelen in het Bestuursakkoord, waaronder meer én betere bèta's. Het is uiteindelijk aan de scholen om daadwerkelijk in te zetten op het bereiken van dit doel. Via tien Regionale Bèta Steunpunten worden docenten in het voortgezet onderwijs gefaciliteerd in hun professionalisering en wordt de aansluiting van de bètavakken tussen voortgezet en het hoger onderwijs gestimuleerd. Voor het voortgezet onderwijs (vwo, havo en vmbo) ontwikkelt SLO een kennisbasis science onderbouw als handreiking voor scholen en leraren om de kerndoelen in de onderbouw VO om te zetten naar ambitieus onderwijs in de bètavakken, waaronder wetenschap en techniek. Deze komt vanaf komend schooljaar beschikbaar.
	b	Invoeren vernieuwde bètavakken	OCW Per 1 augustus 2013 worden de nieuwe examenprogramma's bètavakken ingevoerd voor het havo en vwo. Het gaat om de vakken Natuurkunde en Scheikunde. Vernieuwing van het vak biologie is in 2012 gestart. Vanaf 1 augustus 2015 wordt het vak Wiskunde vernieuwd. De vernieuwing levert onder meer een betere aansluiting met het vervolgonderwijs, door onder meer aandacht te bieden aan contextrijke leermethodes.
4		Uitbreiden goede publiekprivate samenwerkingsverbanden in het Voortgezet Onderwijs	Regio's Goedwerkende publieke en private initiatieven in het voortgezet onderwijs zoals het Technasium, Technet-kringen, techniekcolleges, techmavo's, Vakcolleges en Jet-Net worden regionaal uitgebreid. De verschillende regionale Techniekpacten doen daar concrete voorstellen voor.
5	a	Verhogen bètatechnisch profielkeuze vmbo	VO-raad Net als voor het havo en vwo wordt door SLO de kennisbasis science onderbouw ontwikkeld, als handreiking voor scholen en leraren om de kerndoelen onderbouw VO te specificeren. Deze komt vanaf komend schooljaar beschikbaar. Daarnaast wordt het stimuleringsprogramma bètatechniek voortgezet, met als belangrijke component voor het vmbo Technet. Binnen Technet komt extra aandacht voor GL/TL. Ook binnen het programma Toptechniek in Bedrijf is het verhogen van een technische profielkeuze van vmbo-ers een belangrijke doelstelling. Ter ondersteuning van deze ambitie wordt aansluiting gezocht bij de maatregelen op het gebied voor toptalent en loopbaanoriëntatie. Op het gebied van Toptalent zien we dit bijvoorbeeld al terug in het aantal scholen dat deelneemt aan de Skills Talents wedstrijden voor vaktalenten in leerjaar vier van het vmbo.
	b	Vernieuwen beroepsgerichte examenprogramma's	OCW Momenteel worden de beroepsgerichte examenprogramma's in het vmbo vernieuwd. De huidige structuur van afdelingsvakken wordt vernieuwd naar een beperkt aantal profielen, aangevuld met keuzedelen. Met name voor de organiseerbaarheid van beroepsgerichte onderwijsprogramma's van voldoende kwaliteit, met ruimte voor de leerlingen én regionale inkleuring, is deze structuur een belangrijke stap. De toevoeging van loopbaanoriëntatie en begeleiding als integraal onderdeel van het programma van alle beroepsgerichte vmbo-ers is eveneens een belangrijke bijdrage. De vernieuwing van de programma's kan bijdragen aan een sterkere

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
			<p>positie van het vmbo en de kwaliteit van het beroepsonderwijs.</p> <p>Voor techniek komen er drie nieuwe profielen: 1) Bouwen, wonen en interieur; 2) procesindustrie, installatie en energie en 3) mobiliteit en transport.</p> <p>In het schooljaar 2013-2014 starten examenpilots op 30 scholen. De streefdatum voor invoering van de nieuwe examenprogramma's is augustus 2015.</p>
	c	Versterken loopbaanoriëntatie; integraal onderdeel van het vmbo-curriculum	<p>OCW</p> <p>De toevoeging van loopbaanoriëntatie en -begeleiding als integraal onderdeel van het programma van alle beroepsgerichte vmbo-ers is een belangrijke ondersteuning van de keuzes van leerlingen voor een profiel en de vervolgopleiding.</p> <p>Via de VO-raad wordt ingezet op een betere loopbaanoriëntatie en -begeleiding op scholen in het algemeen. Door onder andere opleidingsmodules te ontwikkelen voor mentoren en decanen, good practices verzamelen en verspreiden om ouders beter te betrekken en het opzetten van regionale samenwerking tussen havo en hogescholen en vwo en universiteiten.</p> <p>Voor de doelen in het techniekpact zijn bedrijven en scholen in de regio aan zet om leerlingen een goede context te bieden waarin zij een reëel beeld krijgen van techniek in bedrijf. Aan TechniekTalent.nu en Jet-Net zal worden gevraagd in te zetten op de uitbreiding van Technet.</p>
6	a	Toptechniek in Bedrijf (vmbo-mbo)	<p>OCW</p> <p>Sinds schooljaar 2012-2013 stimuleert OCW via het programma Toptechniek in Bedrijf - uitgevoerd door het PBT - een regionale aanpak van de aansluiting tussen beroepsonderwijssectoren en tussen onderwijs en arbeidsmarkt Topsectoren. Doelstellingen van het programma omvatten een toekomstbestendig technisch opleidingsaanbod, kwantitatieve doelstellingen zoals meer instroom in technische opleidingen en kwalitatieve doelstellingen zoals loopbaanoriëntatie. Regiovisies liggen ten grondslag aan een specifieke aanpak tussen vmbo-scholen en mbo-scholen. De regionale aanpakken Toptechniek in bedrijf worden op dit moment gemonitord. De ondersteuning van Toptechniek in Bedrijf in de regio loopt tot en met schooljaar 2014-2015</p>
	b c	Ontwikkelen (experimenten) doorlopende leerlijn vmbo-mbo (Vakmanschap- en Technologieroute)	<p>OCW</p> <p>Vanaf schooljaar 2014-2015 kunnen scholen en instellingen starten met de experimenten voor de vakmanschaproute en technologieroute. De vakmanschaproute is een geïntegreerde vmbo-mbo route naar een startkwalificatie op niveau 2. Deze route biedt leerlingen onder andere de mogelijkheid om eerder te starten met mbo-praktijk. De technologieroute leidt op voor een diploma op niveau 4 en maakt het mogelijk voor leerlingen in de vmbo-gemengde en theoretische leerweg (GL en TL) om meer praktijkgericht te werken en sneller diploma's te halen.</p>
7	a	Ondersteunen van het PO en VO scholen bij Wetenschap en Technologie vanuit bedrijven	<p>Werkgevers</p> <p>Vanuit het bedrijfsleven wordt op initiatief via TechniekTalent.nu een gecoördineerd aanbod opgesteld, in overleg met de aangesloten branches en met andere relevante partners, om ondersteuning op maat te kunnen bieden. Daarbij is zowel de inzet van Techniek Coaches, ambassadeurs, gastdocenten uit bedrijfsleven en andere partners denkbaar. TechniekTalent.nu is een samenwerkingsverband van acht technische bedrijfstakken: metalektro (A+O Metalektro), metaalnijverheid (OOM), installatietechniek (OTIB), motorvoertuigen- en tweewielerbranche (OOMT), carrosseriebranche (OOC), isolatiebranche (OOI), de goud- en zilversmeden (OOGZ) en de procesindustrie (VAPRO/OVP).</p>

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
	b	Oprichten van digitaal loket voor scholen "techniek-onderwijs.nl"	Sociale partners De op- en inrichting van het digitaal loket 'techniek-onderwijs.nl' is inmiddels ter hand genomen door TechniekTalent.nu. Hierbij worden de relevante partners (waaronder Jet-Net, Stichting Techniekpromotie, VHTO) betrokken en wordt in overleg de verdere operationalisering bepaald. In gezamenlijkheid en in overleg met het scholenveld en evenzo met eventuele aanbieders van ondersteunende faciliteiten, zal door TechniekTalent.nu een gemeenschappelijke aanpak worden ontwikkeld.
	c	Aansluiten van het HBO en WO op het digitaal loket	Werkgevers Alle hogescholen en universiteiten met technische opleidingen worden gevraagd te participeren in het op te richten digitale loket.
	d	Inrichten gezamenlijke beeldbank	Werkgevers De beeldbank van TechniekTalent.nu zal rechtstreeks worden aangesloten op techniek-onderwijs.nl. Andere beeldbanken, zoals de beeldbank van VHTO die zich richt op vrouwen en meisjes, zal worden gevraagd om eveneens hierbij aan te sluiten.
Ambitie 2: Deskundige docenten voor inspirerend techniekonderwijs			
8	a	Investeren van €100 mln. voor herkennen bètatalent, vergroten aantal universitair opgeleide docenten in het VO en vergroten aandacht Wetenschap en Technologie op de pabo	OCW Op 13 maart j.l. heeft de minister en de staatssecretaris van OCW de TK geïnformeerd over de nadere invulling van de impuls - 100 mln. euro - leraren tekortvakken. ² Daarvan is, gelet op het initiatief van de Kamerleden Lucas en Jadnanansing 8 mln. euro gereserveerd, voor uitvoering van acties hierna genoemd onder 8b, 8c .
	b	Versterken kennis en attitude van Wetenschap en Technologie onderdeel curriculum pabo's. De pabo's actualiseren hun curricula en scholen eigen docenten.	OCW Toekomstige leraren moeten goed worden voorbereid op het lesgeven in wetenschap en techniek. Wetenschap en Technologie wordt geïntegreerd in het curriculum op de Pabo's. Naast de kennisbasis natuur en techniek die in 2014-2015 wordt ingevoerd, gaat het ook om onderzoekende vaardigheden en attitudes. De Pabo's actualiseren hun curricula en scholen hun docenten waar dat nodig bij is. In 2014 wordt een scholingsaanbod voor zittende docenten in het basisonderwijs ontwikkeld.
	c	Ontwikkelen scholingsaanbod zittende PO-docenten	OCW SLO ontwikkelt een leerlijn Wetenschap en Technologie voor het primair onderwijs en neemt mee wat docenten moeten kennen en kunnen om Wetenschap en Technologie onderwijs te geven. Aan de hand van de leerlijn voor het PO en de professionaliseringslijn voor docenten zullen Pabo's een plan van aanpak opstellen waarin zij beschrijven hoe zij wetenschap en techniek willen integreren in het curriculum van de pabo en wat voor nascholingsaanbod zij willen aanbieden voor zittende leraren. Vanaf schooljaar 2014-2015 zal Wetenschap en Technologie opgenomen worden in het curriculum van de Pabo
	d e	Verhogen van het aantal universitair opgeleide leraren voor scholen in het VO, in het bijzonder voor bètavakken. Deelnemers aan Via Eerst de Klas (EDK) groeit naar 160 per jaar en opleiden van 1500	OCW OCW heeft de ambitie het aantal opgeleiden via de universitaire eerstegraads lerarenopleiding (in 2012 ongeveer 850 afgestudeerden) te verdubbelen en daardoor tot 2017 1600 extra eerstegraads leraren opleiden, met extra aandacht voor de bètavakken en talen. Om dit te bereiken wordt in de eerste helft van 2013 een afspraak met de universiteiten gemaakt. Bij het inzetten van de middelen geven we prioriteit aan uitbreiding van het aantal Eerst de Klassers van 27 in 2012 naar 80 in 2013 tot 160 in 2016, vooral in de genoemde tekortvakken.

² Kamerbrief OCW, Invulling impuls leraren tekortvakken (13 maart 2013)

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
	onderwijstrainees		Na de zomer gaat het Onderwijs Traineeship van start. Dit traineeship is gericht op het lesgeven in het voortgezet onderwijs in een van de tekortvakken (Nederlands, Engels, Frans, Duits, wiskunde, natuurkunde en scheikunde). Pas afgestudeerde masterstudenten (in een andere opleiding dan een lerarenopleiding) kunnen daarmee in een leerwerktraject worden opgeleid tot leraar.
9	Nascholing zittende PO-leraren in competenties Wetenschap en Technologie	OCW/ PO-raad	Besturen van basisscholen zorgen ervoor dat zittende leraren zich de competenties eigen maken die nodig zijn voor het verzorgen van onderwijs in wetenschap en technologie. Randvoorwaarden hiervoor zijn een kwalitatief goed nascholingsaanbod en een voldoende opleidingsduur. Scholen kunnen hiertoe gebruik maken van bestaande professionaliseringsbudgetten en de middelen uit de lump sum (inclusief prestatiebox). Indien bij het sluiten van een nationaal onderwijsakkoord extra middelen aan het primair onderwijs ter beschikking worden gesteld, zal bezien worden of een deel daarvan ook besteed wordt aan professionalisering van leerkrachten voor het geven van onderwijs in wetenschap en technologie.
10	Versterken samenwerking onderwijs - bedrijfsleven bij opleiden en bijscholen van leraren. a. invoeren educatieve minor beroepsonderwijs in hbo b. ontwikkelen bedrijfsstages ism lerarenopleidingen c. bijscholen techniekdocenten door stages d. ontwikkelen afstudeerrichting beroepsonderwijs (vmbo en mbo)		<p>Er komt een extra, nieuwe route naar leraarschap in beroepsgerichte vakken. Daarvoor wordt een educatieve minor beroepsonderwijs ingevoerd voor hbo bachelorstudenten buiten de lerarenopleiding. Met de introductie van de educatieve minor beroepsonderwijs moeten nieuwe doelgroepen aangesproken worden voor het leraarschap. Momenteel is de subsidieregeling in de maak, deze wordt per 1 september gepubliceerd. Partnerschappen van HBO-bachelor, lerarenopleiding en (V)mbo scholen kunnen een aanvraag indienen. Begin 2014 gaan de voorlopers van start en andere partijen starten in het studiejaar 2014-2015. Bij de introductie van deze minor wordt voorrang gegeven aan opleidingen voor bètatechnische beroepen. In de tweede tranche zal deze minor zich richten op tekortvakken in brede zin.</p> <p>Het bedrijfsleven gaat samen met de tweedegraads lerarenopleidingen voor technische vakken bedrijfsstages ontwikkelen. Deze bedrijfsstages van ongeveer 3 maanden worden dan onderdeel van het curriculum van deze lerarenopleidingen. De komende periode wordt een plan van aanpak opgesteld.</p> <p>Scholen gaan actief stimuleren dat techniekdocenten zich bijscholen door het volgen van stages bij technische bedrijven. Docenten die een bedrijfsstage hebben gedaan, kunnen deze professionaliseringsactiviteit laten valideren door de Onderwijscoöperatie, zodat deze activiteit meetelt voor de herregistratie. Anderzijds kan de praktijk dichterbij de leraar gebracht worden door de inzet van werknemers uit het bedrijfsleven die gastlessen verzorgen in het onderwijs. De komende periode wordt een plan van aanpak opgesteld, De lijn is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij initiatieven en netwerken die er al zijn.</p> <p>Om toekomstige leraren beter voor te bereiden op hun taak in het beroepsonderwijs, gaan de lerarenopleidingen zich scherper profileren. Er komen twee afstudeerrichtingen: algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs (vmbo en mbo) in de tweedegraads lerarenopleidingen. De afstudeerrichting</p>

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
			(beroepsgericht onderwijs of algemeen vormend onderwijs) wordt ook vermeld op het getuigschrift en mogelijk in de nabije toekomst ook in het lerarenregister. De herziene opleiding start komend studiejaar (voltijdsvariant). Het raamwerk voor de afstudeerrichting, inclusief goede voorbeelden is na de zomer klaar.
11		Verbetering zij-instroomtraject voor technische vakkrachten	MBO-raad De mbo-raad zal een analyse maken van de belemmeringen die er zijn met betrekking tot het bedienen van zij-instromers (conform "mbo en bedrijven aan zet"). Bijvoorbeeld belemmeringen rondom de btw-percentages en andere aspecten die zij-instromers ervan weerhouden om te starten met een beroepsopleiding. Daarnaast zal de mbo-raad een beschrijving van instructeur (naar analogie van register docent) en de praktijkopleider (als instructeur in de praktijk) gaan uitwerken en hierover aanbevelingen doen naar OCW. Uitkomst van deze aanbeveling zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat OCW wordt gevraagd om een AMvB met betrekking tot de inzet van instructeur in het mbo (ook in de praktijkleerbedrijven) en de mogelijkheid voor zij-instromers om op deze wijze actief te worden in ons onderwijs (bijv. als instructeur techniek). Dit alles aansluitend op de inzet van commissie Van der Touw (zie maatregel 13).
Ambitie 3: Leren in de techniek			
12	a	Oprichten investeringsfonds Rijk en Regio voor publiekprivate samenwerking in mbo	OCW, EZ Naar verwachting zal de minister van OCW in oktober 2013 een uitwerking van het investeringsfonds naar de Tweede Kamer sturen. Daarin zal duidelijk worden gemaakt wat voor projecten in aanmerking komen voor cofinanciering vanuit het rijk en hoe projecten worden beoordeeld. De inwerkingdatum van het investeringsfonds is begin 2014.
	b	Investeren in publiekprivate samenwerking in het hbo	OCW De staatssecretaris van OCW heeft prestatieafspraken gemaakt met alle hogescholen en universiteiten. Op advies van de reviewcommissie Hoger Onderwijs stelde de staatssecretaris vast welke voorstellen overheidsfinanciering krijgen. 17 Centres of Expertise worden gefinancierd met elk één miljoen euro. In 2014 vindt er een mid-term review plaats door de Reviewcommissie, waarin wordt gekeken of er een solide basis is gelegd die voldoende vertrouwen biedt voor een duurzame financiële en inhoudelijk zelfstandige publiek-private (-publieke) samenwerking in 2016 en verder.
13		Wegnemen belemmeringen publiekprivate samenwerking in het beroepsonderwijs	OCW De commissie Van der Touw heeft op 17 juni j.l. haar bevindingen over belemmeringen in publiekprivate samenwerking "Ruimte voor ontwikkeling" aangeboden aan de minister van OCW. ³ Een van de aanbevelingen aan het kabinet is om twee geconstateerde knelpunten in wet- en regelgeving aan te pakken, te weten rond vestigingsplaatsbeginsel in het hoger onderwijs en BTW. Daarnaast onderstreept de commissie het belang van een leercyclus. De minister van OCW heeft toegezegd om uiterlijk voor het nieuwe studiejaar (2013-2014) te reageren op de aanbevelingen van de Commissie Van der Touw.
14		Handhaven bekostiging van mbo-techniekopleidingen	OCW Op 12 juni j.l. heeft de minister van OCW de TK geïnformeerd over toezeggingen ten aanzien van het wetsvoorstel doelmatige leerwegen. De eerder voorgenomen harmonisering van de prijsfactoren zal niet

³ Rapport Commissie Van der Touw, ruimte voor ontwikkeling, juni 2013.

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
			worden doorgezet. Hierdoor blijven instellingen een hogere prijsfactor ontvangen voor dure technische opleidingen. ⁴
15		Versterken macrodoelmatigheid in het mbo	OCW Op 14 april j.l. heeft de minister van OCW de TK geïnformeerd over hoe vaardigheden en kennis die jongeren in het mbo worden bijgebracht zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de behoeften van de arbeidsmarkt. ⁵ Het kabinet heeft hierbij de adviezen van de Stichting Samenwerking Beroepsopleiding Bedrijfsleven (SBB) betrokken. De wetgeving wordt nu voorbereid.
16		Introduceren studiebijsluiters voor het mbo	SBB SBB ontwikkelt een studiebijsluiters in opdracht van het ministerie van OCW. De bijsluiters selecteert uit bestaande bronnen (DUO, JOB Monitor, etc) actuele en relevante informatie voor jongeren die een mbo-opleiding willen kiezen en geeft deze overzichtelijk weer binnen het voorlichtingsmateriaal van de onderwijsinstellingen. De bijsluiters richt zich op informatie over de kwaliteit van de opleiding en het arbeidsmarktperspectief. Denk hierbij aan informatie over de latere kans op een baan, gemiddelde startsalaris en studententevredenheid. Op dit moment nemen zeven instellingen deel aan een pilot van SBB om een eerste versie van de bijsluiters te testen.
17	a	Opzetten coördinatiepunt voor stage- of leerwerkplaats voor elke beroepsopleidingstudent	Werkgevers De communicatie over stage- of leerwerkplekken kan gekoppeld worden aan het digitale loket 'techniek-onderwijs.nl'. Achter deze koppeling vindt men dan de betreffende stage- en vacaturebanken van de branche(s). Naast deze communicatieopzet zal vanuit het coördinatiepunt gevraagd worden aan de individuele branches op welke wijze men kan en wil voorzien in voldoende stage- en leerwerkplekken.
	b	Omvormen fiscale WVA naar subsidieregeling voor praktijkleren	OCW Op 23 mei heeft de minister van OCW de TK geïnformeerd over het kabinetsvoornemen om de opdrachtvermindering onderwijs (AV onderwijs) voor werkgevers per 1 januari 2014 om te vormen tot een subsidieregeling gericht op praktijkleren. ⁶ De subsidieregeling is bedoeld voor de volgende doelgroepen: <ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers in het mbo die een opleiding volgen in de beroepsbegeleidende Leerweg (de BBL); • Studenten die een hbo-opleiding volgen in de techniek (inclusief agro), bestaande uit een combinatie van leren en werken. De werkcomponent moet onderdeel uitmaken van de opleiding. Dat geldt voor zowel duaal als deeltijd hbo. • Werknemers die tijdelijk zijn aangesteld of een arbeidsovereenkomst hebben bij een universiteit of een onderzoeksinstituut om zich verder te bekwamen tot wetenschappelijk onderzoeker of technologisch ontwerper. • Werknemers van een privaatrechtelijk rechtspersoon of TNO/DLO, met een loon dat overeenkomt met dat van promovendus.

⁴ Zie o.a. TK-brief, Kamerstukken II, vergaderjaar 2012-2013, 33187, nr. 15

⁵ Zie TK-brief, Kamerstukken II, vergaderjaar 2012-2013, 31 254, nr. 166

⁶ Zie TK-brief, Kamerstukken II, vergaderjaar 2012-2013, 33 650, nr. 2

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
			Op dit moment wordt – ook in overleg met de werkgevers – de beleidsvoornemens omgevormd tot een subsidieregeling praktijkleren. Deze zal in het najaar van dit jaar worden gepubliceerd.
	c	Inzetten OenO-fondsen voor versterken versterken leerwerkplekken	Sociale partners Het aanbieden van leerwerkplekken in het technisch mbo kan waar nodig tijdelijk door de sociale partners worden gestimuleerd door tijdelijk het kostenniveau te verlagen, o.a. door inzet van middelen van O&O fondsen voor dit doel e/o door het maken van afspraken hierover in cao's. Aandachtspunt: mede afhankelijk van sluiten CAO's (in de technische sectoren)
	d	Experimenteren alternatieve BOL/BBL-route	OCW OCW werkt dit uit en zal dit najaar de Tweede Kamer informeren over de stand van zaken.
18		Reduceren aantal bacheloropleidingen techniek hbo	Vereniging Hogescholen/ technische werkgevers Het aantal bacheloropleidingen voor techniek in het hbo wordt, mede ter vergroting van de transparantie, gereduceerd van 65 naar circa 25.
19		Aantrekken en binden van internationaal talent (studenten, onderzoekers en kenniswerkers)	OCW/ Nuffic Op 8 juli jl. heeft de minister van OCW de Kabinetsreactie aan de TK gestuurd op het SER-advies 'Make it in the Netherlands' over de aantrekkelijkheid van Nederland voor internationale studenten. Om internationaal talent te binden en te boeien zal onder andere in het najaar van 2013 een gezamenlijk, meerjarig actieplan worden opgezet met als titel 'Make it in the Netherlands'. Het SER-advies, het Techniekpact, de studie van de AWT over de arbeidsmarkt voor kenniswerkers en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) over de attractiviteit van Nederland voor internationale kenniswerkers en de voorwaarden voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat zijn de belangrijke bouwstenen van het actieprogramma. OCW en Nuffic nemen het voortouw om alle belanghebbenden bij dit actieplan samen te brengen. Dit zijn onder meer de VSNU, Vereniging Hogescholen, VNO-NCW, MKB-Nederland, Kences, IND, Studielink, Studiekeuze123, LSVb, ISO, de vakbeweging en de VNG, maar ook de ministeries van EZ, SZW, VenJ, BZK en VWS. De coördinatie in de uitvoering van dit actieplan is belegd bij Nuffic. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met de regio's en regionale initiatieven, zoals Brainport International Community. Kennisdeling over deze regionale initiatieven en waar mogelijk landelijk opschalen van best-practices zal onderdeel van het actieplan zijn.
20	a	Uitwerken compensatie tweejarige master en sociaal leenstelsel.	OCW In het regeerakkoord is afgesproken om de basisbeurs voor studenten in het hoger onderwijs onder te brengen in het sociaal leenstelsel. Op 7 juni heeft de minister van OCW de TK geïnformeerd over de verdere invulling sociaal leenstelsel en onderzoek naar gedragseffecten. In deze brief is toegezegd om de mogelijkheid te creëren om een deel van de studieschuld kwijt te schelden voor specifieke meerjarige masteropleidingen met maatschappelijke relevantie in tekortsectoren.

Actie			Initiatiefnemer	Stand van zaken
				In het wetsvoorstel voor het sociaal leenstelsel in de masterfase zal worden voorgesteld dat er een voorziening wordt geboden om een deel van de opgenomen studiefinanciering bij het behalen van een meerjarige masterdiploma kwijt te schelden. De kwijtschelding geldt voor de studenten die na invoering van het sociaal leenstelsel zijn begonnen aan hun opleiding. Het moet gaan om opleidingen met een groot maatschappelijk belang die zijn gericht op een sector met een bestaand of dreigend arbeidsmarkttekort. Samen met werkgevers wordt bezien welke opleidingen voldoen aan die criteria. Dit creëert de mogelijkheid om in te spelen op veranderende behoeftes op de arbeidsmarkt.
	b	Beschikbaar stellen van 1.000 HO-studiebeurzen topsectoren.	topsectoren	Elke topsector zal een eigen beurzenprogramma aan de hand van de arbeidsmarktvraag uitwerken. Dat kunnen nationale en internationale beurzen zijn, op verschillende niveaus. Sommige sectoren zoals HTSM en Chemie hebben al beurzen. In de high tech sector zijn deze beurzen juist ook op internationale studenten gericht. Hoe de aangekondigde beurzen in het techniekpact er uit zullen zien is afhankelijk van de arbeidsmarktvraag van de sector. Kwalificatie-eisen en eventuele targetlanden zullen dus ook verschillend zijn. Het is wel de bedoeling dat er één gezamenlijke promotie komt, bijvoorbeeld in de vorm van een webportaal.
Ambitie 4: mensen voor de techniek behouden				
21	a	Opstellen regeling voor cofinanciering sectorplannen	SZW	<p>Op 19 juni 2013 heeft de minister van SZW de Tweede Kamer en ook de partijen in het veld geïnformeerd over de uitwerking van de voorwaarden voor cofinanciering van de sectorplannen, zoals het kabinet met de Stichting van de Arbeid heeft afgesproken.⁷</p> <p>De regeling cofinanciering sectorplannen is 14 augustus j.l. gepubliceerd in de Staatscourant. Vanaf 1 oktober tot en met 31 december 2013 wordt het eerste tijdvak geopend voor het indienen bij het Agentschap SZW van formele verzoeken tot cofinanciering van maatregelen binnen sectorplannen.</p> <p>Met sectorplannen hebben (inter)sectorale en regionale samenwerkingsverbanden de mogelijkheid om met innovatie en krachtige maatregelen te komen om sectorale knelpunten op te lossen. Arbeidsmarktpartijen in sectoren en regio's kunnen vanaf het najaar 2013 tot 2015 sectorplannen indienen. In het sociaal akkoord is, gelet op zowel de langjarige ontwikkelingen op de Nederlandse arbeidsmarkt als de Nederlandse conjunctuur een zevental thema's geïdentificeerd die bijdragen aan een betere structurele werking van de arbeidsmarkt en ook op korte termijn een positief effect hebben. Ieder sectorplan en de daarin vervatte aanvraag dient ten minste twee van de volgende thema's te adresseren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbeidsinstroom en begeleiding van jongeren 2. Behoud oudere vakkrachten 3. Arbeidsinstroom van personen met afstand tot de arbeidsmarkt 4. Mobiliteit en duurzame inzetbaarheid 5. Scholing

⁷⁷ Brief TK 19 juni 2013

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
			<p>6. Van-werk-naar-werk van werknemers op sectoraal en intersectoraal niveau</p> <p>7. Goed werkgeverschap en goed werknemerschap</p> <p>Als hulpmiddel in het kader van het opstellen van sectorplannen heeft het ministerie SZW in overleg met de Stichting van de Arbeid een zogenoemde 'menukaart' ontwikkeld met maatregelen, subsidiabele kosten en bijbehorende voorwaarden, De menukaart is niet limitatief en bevat een illustratie van de mogelijkheden die aan de algemene groepsvrijstellingsverordening voor staatssteun aan bedrijven voldoen. De menukaart biedt aan alle partijen vooraf duidelijkheid over welke maatregelen voor cofinanciering in aanmerking kunnen komen. In de loop van de maand augustus wordt de menukaart gepubliceerd.</p>
	b	Opstellen sectorplan(nen) techniek; sectorplannen voor vermindering uitstroom (jonge) werknemers, versnelde herinstroom recent werkloos geworden gekwalificeerde technici, op- en bijscholing, doorstroming en verbetering van begeleiding van nieuwe werknemers door ervaren medewerkers.	Sociale partners
		<p>Mogelijke onderdelen van de sectorplannen kunnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociale partners maken in 2013 een plan met kwantitatieve doelen om de uitstroom van (jonge) medewerkers gericht aan te pakken. • Sociale partners ontwikkelen met het UWV een concrete aanpak om herinstroom van recent uitgestroomde technici te versnellen. • Sociale partners stellen een deltaplan kennisoverdracht op m de kennisoverdracht van oudere, ervaren werknemers naar jonge werknemers en zij-instromers te vergroten. • Sociale partners bevorderen de 	<p>Sociale partners in de techniek stellen, voortbouwend op het Sociaal Akkoord, in het najaar van 2013 sectorplannen op gericht op de vermindering van de uitstroom van (jonge) werknemers, versnelde herinstroom van recent werkloos geworden gekwalificeerde technici, op- en bijscholing, doorstroming en verbetering van begeleiding van nieuwe werknemers door ervaren medewerkers.</p> <p>Aandachtspunt: mede afhankelijk van sluiten CAO's (in de technische sectoren)</p>

Actie		Initiatiefnemer	Stand van zaken
		<p>samenwerking in de servicepunten techniek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sociale partners ontwikkelen een actieprogramma duurzame inzetbaarheid. • Sociale partners ontwikkelen een Leven-lang-leren-agenda. • Coördinatie activiteiten sociale partners op het terrein van behoud van werknemers en duurzame inzetbaarheid. 	
22		Verruimen scholing met behoud van uitkering	<p>SZW</p> <p>Er is geen sprake van een categorale verruiming van scholing met behoud van een WW-uitkering, maar het moet in het kader van een sectorplan plaatsvinden, waarbij de kosten worden gedekt binnen het sectorplan. Met UWV worden de nadere voorwaarden vastgesteld. Hierbij kan gedacht worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scholing mag maximaal 9 maanden duren; • Moet gaan om landelijk erkende scholing; • Er staat een baangarantie tegenover met een baan voor minimaal dezelfde periode als de scholing heeft geduurd, maar minimaal 6 maanden.
23		Implementeren van de regionale Techniepacten	<p>Regio's</p> <p>In het Techniepact staan de via vijf landsdelen Zuidoost, Zuidwest, Noordvleugel, Noord en Oost de belangrijkste initiatieven van regionale plannen aansluitend bij de inhoud van het techniepact gebundeld weergegeven en wordt ingegaan op de regionale aanpak binnen het desbetreffende landsdeel. De vijf landsdelen zijn zélf verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van hun eigen Techniepactagenda en de vertaling in de regio van de landelijke afspraken. Zij bepalen in overleg met regionale vertegenwoordigers van bedrijfsleven, vakbonden, kennisinstellingen en decentrale overheden de meest optimale schaal en structuur voor de uitvoering en de werkafspraken.</p> <p>Voor deze aanpak is gekozen omdat regio's fors van elkaar verschillen. Niet alleen in economische en sociale structuur en dynamiek, maar ook in aanpak. De ene regio heeft al een regionaal Techniepact, terwijl de andere regio net is begonnen om een agenda te formuleren. Deze aanpak garandeert maatwerk en zorgt voor aansluiting bij lokale behoeften en initiatieven.</p>